

**MALARZ POLSKI
THE POLISH PAINTER**

IGNACY

CZWARTOS

Portret małżeński Wioletty i Olgierda Chmielewskich, 2013, ol. pł., 180 × 180 cm, własność artysty / The Nuptial Portrait of Wioletta and Olgierd Chmielewski, 2013, oil on canvas, 180 × 180 cm, property of the artist

Wariat i Zakonnica – portret małżeński, 2008, ol. pł., 180 × 200 cm, własność artysty / The Madman and the Nun – Nuptial Portrait, 2008, oil on canvas, 180 × 200 cm, property of the artist

Ignacy Czwartos to twórca świadomie nawiązujący do tradycji europejskiego modernizmu, zwłaszcza do duchowych prekursorów sztuki abstrakcyjnej, Kazimierza Malewicza czy Pieta Mondriana. Obrazy krakowskiego malarza cechuje oryginalne połączenie figuralności i abstrakcji. Na jego praktykę artystyczną niebagatelny wpływ miała też edukacja pod kierunkiem m.in. Jerzego Nowosielskiego. Zgodnie ze wskazaniami nauczyciela tworzone za życia obrazy projektować mają przestrzeń duchową malarza, w której będzie on funkcjonować po śmierci. Już wczesne prace Czwartosy objawiały według Nowosielskiego szczególną aurę „uczuciowości malarskiej”. Wynika ona z syntezy rygorystyki formalnej i emocji, oraz klarowności przyjętej konwencji¹.

Ignacy Czwartos is an artist who makes conscious references to the tradition of European modernism, especially to the spiritual precursors of abstract art – Kazimir Malevich and Piet Mondrian. His paintings are characterised by an original combination of figuration and abstraction, and his artistic practice has been significantly influenced by studying under Jerzy Nowosielski, among others. According to his master's instructions, paintings done during lifetime ought to reflect the painter's spiritual sphere in which he will function after death. Nowosielski thought that even early works by Czwartos revealed a peculiar aura of “painterly sensibility” that resulted from a synthesis of formal rigour and emotions accompanied by the clarity of the adopted convention¹.

1. J. Nowosielski, *Pomiędzy liryką a rygoryzmem*, [w:] *Otwarta Pracownia. Miejsca nieobjęte oficjalnym planem...* [kat. wystawy], red. D. Grubba-Thiede, M. Thiede, Państwowa Galeria Sztuki, Sopot 2012, s. 35.
1. J. Nowosielski, *Pomiędzy liryką a rygoryzmem* [Between lyric poetry and rigour] in *Otwarta Pracownia. Miejsca nieobjęte oficjalnym planem...* [The Open Studio: venues not subject to the special plan...] [exh. cat.], edited by D. Grubba-Thiede, M. Thiede, National Art Gallery, Sopot 2012, p. 35.

Czwórka z cyklu *Żołnierze wyklęci*, 2018, ol. pł.,
200 × 200 cm, własność artysty / Four from the series
The Cursed Soldiers, 2018, oil on canvas, 200 × 200 cm,
property of the artist

Epitafium dla Jana Franczaka Lalka z cyklu *Żołnierze*
wyklęci, 2017, ol. pł., 200 × 200 cm, własność artysty
/ Epitaph to Jan Franczak Lalka from the series
The Cursed Soldiers, 2017, oil on canvas, 200 × 200 cm,
property of the artist

Czwartos, definiujący się jako malarz polski (a niekiedy nawet jako „współczesny sarmata”), brawurowo odwołuje się do malarstwa Andrzeja Wróblewskiego i sztuki barokowej. W obrazach malowanych płasko, zestawionych z wysmakowanych kolorystycznie płaszczyzn, sięga zarówno po zasadę *mimesis*, jak i po grę geometrycznych form. Substancja jego dzieł zbudowana jest ze ściszonych rejestrów beżów, wielowymiarowych bieli oraz stonowanych błękitów.

Czwartos, who defines himself as a Polish painter (and sometimes even as a “modern Sarmatian”), is not afraid to draw upon Andrzej Wróblewski’s oeuvre and Baroque art. His canvases, covered with a smooth layer of paint and composed of tastefully juxtaposed coloured surfaces, are often based on the principle of *mimesis* or interplay of geometric forms. The substance of his works consists of muted tones of beige, multidimensional whites and soft blues.

Memento mori 2016, 2015, ol. pt., 95 × 150 cm, własność Fundacji Nowa Przestrzeń Sztuki / *Memento Mori* 2016, 2015, oil on canvas, 95 × 150 cm, property of the New Arts Space Foundation

Prace Czwartosy są pełne inwencji, często zaskakujące i w przewrotny sposób dowcipne. Rozległa wiedza z zakresu historii malarstwa pozwala mu syntetyzować rodzimy krajobraz do formuły nieprzedstawiającej i swobodnie żonglować cytatami z malarstwa dawnego, zwłaszcza XVII- i XVIII-wiecznego. Widoczne jest to np. w całopostaciowych portretach przyjaciół i artystów, odwołujących się do konterfektów sarmackich i cechujących się swoistą paradnością oraz antynaturalistycznym przerysowaniem. Przez odrealnione płaszczyzny tła Czwartos nadaje tym wizerunkom szczególnej podmiotowości. Zamierzony konserwatywny forma, poważny wyraz twarzy modeli, kolorystyka pogłębiona o tony ziemi, „blotnistą” zieleń i złamane czerwienie odsyła te obrazy do czasu minionego. Jednakże nie tylko na tym polega „barokowość” sztuki Czwartosy. Artysta posługuje się stosowaną w tamtej epoce zasadą *persuasio* – przekonania, porwania widza ekspresyjnością dramatycznej narracji lub podkreślając treści zawarte w metaforyczno-ikonologicznym konstrukcie obrazu².

Czwartos’s works are full of imaginativeness, often surprising and perversely witty. Due to his extensive knowledge of the history of painting he is able to synthesise the familiar landscape to a nonrepresentational formula and freely juggle with quotes from old painting, especially from the 17th and 18th centuries. This is evident, for example, in full-sized portraits of friends and artists that resemble depictions of Sarmatians and possess the quality of peculiar superciliousness and anti-naturalistic exaggeration. By using backgrounds that seem unreal, Czwartos endows his portraits with subjectivity. The intentional conservatism of the form, serious expression of the models’ faces, the range of colours extended by earthy hues of “muddy” greens and off-reds – all of it makes his oeuvre belong in the past. However,

this is not the crux of the Baroque quality in Czwartos’s art. He also employs the principle of *persuasio* that was used back then and aimed at gripping the viewer through the expressiveness of dramatic narrative or the contents included in the metaphorical and iconological construction of the painting².

2. Pisała o tym w odniesieniu do polskiej sztuki współczesnej m.in. A. Rottenberg (*Polski barok*, w: *Przeciąg. Teksty o sztuce polskiej lat 80.*, Warszawa 2009, s. 140–141).

2. With reference to Polish art, it was described by A. Rottenberg, among others (*Polski barok* [Polish Baroque] in *Przeciąg. Teksty o sztuce polskiej lat 80.* [Drought: text on Polish art of the 1980s], Warsaw 2009, pp. 140–141).

Serce Jezusa, 2015, ol. pl., 95 × 150 cm, własność Fundacji Nowa Przestrzeń Sztuki / *Jesus' Heart*, 2015, oil on canvas, 95 × 150 cm, property of the New Arts Space Foundation

Prace z ostatniego cyklu przedstawiające i alegoryzujące Żołnierzy Wyklętych (prezentowane pierwotnie na wystawie *Każdy ma swoich bohaterów* w Otwartej Pracowni w 2018 roku) wynikają z zainteresowań historią najnowszą. Seria ta, silnie osadzona w kanonach malarstwa polskiego, jest personalną wypowiedzią na kontrowersyjny temat i wprowadza te dzieła w bieżący dyskurs społeczno-polityczny. Malarz długo i dokładnie studiował źródła historyczne i ikonograficzne: fotografie z zasobów służby bezpieczeństwa, mundury i przedmioty związane z konkretnymi żołnierzami. Wchodząc w dialog z cyklem *Rozstrzelań* Wróblewskiego, stara się zapłacić lukę, jaką jest reakcja sztuki na powojenne wydarzenia w Polsce. Problem, z którym zmierzył się Czwartak, dotyczy nie tylko tragicznych losów antykomunistycznej zbrojnej opozycji, ale też odpowiedzialności artysty, mającego odwagę zająć afirmatywne stanowisko wobec tamtych dramatycznych wyborów i wykonać „gest świadomej przynależności”³ do kręgu twórców serio traktujących kwestię patriotyzmu. Nie jest to jednak wyłącznie rodzaj wizualnej politycznej perswazji. Język form tej sztuki odsyła bowiem w rejony pozawerbalne, gdzie wciąż liczy się konkret dobrej roboty malarskiej.

Works belonging to the most recent cycle, which depict and allegorise the Cursed Soldiers (originally presented at the exhibition *Everybody Has Their Heroes* at the Open Studio in 2018), result from his interest in the latest history. Strongly embedded in the canons of Polish painting, the series is a personal statement on a controversial topic, thereby introducing it into the critical discourse of contemporary art. Czwartak had spent a long time meticulously studying historic sources and iconographic materials – photographs from the archives of the security services, uniforms and personal objects belonging to individual soldiers. By entering into dialogue with Wróblewski's cycle *Executions*, he is addressing a problem

that has been insufficiently tackled, namely the reaction of art to post-war events in Poland. This problem is connected not only with the tragic history of anti-communist armed partisan struggle, but also with the responsibility of an artist who dares to assume an affirmative position towards those dramatic choices and make a “gesture of conscious belonging”³ to a

lieu of artists who seriously approach the notion of patriotism. But it is not just a form of visual political persuasion. The formal idiom of this kind of art refers to non-verbal areas in which solid painting skills still count.

3. Por. P. Bernatowicz, *Z ręką na sercu. Uwagi o patriotyzmie w polskiej sztuce współczesnej*, „Ars Forum”, nr 5/2018, s. 68.

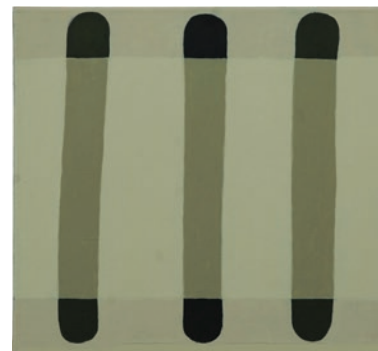
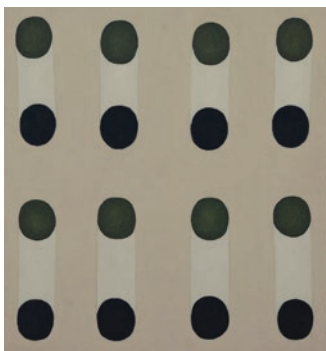
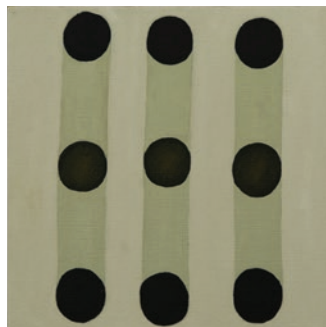
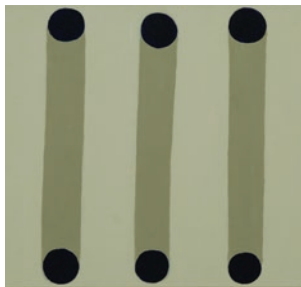
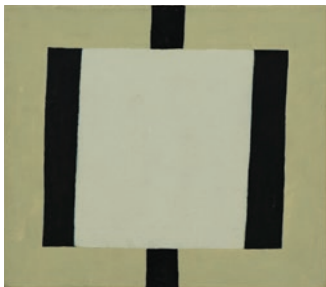
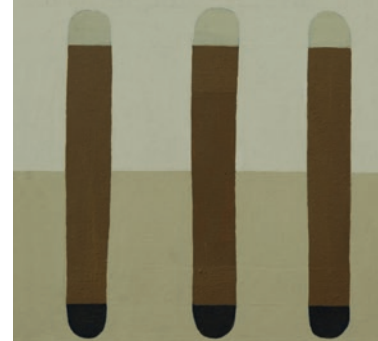
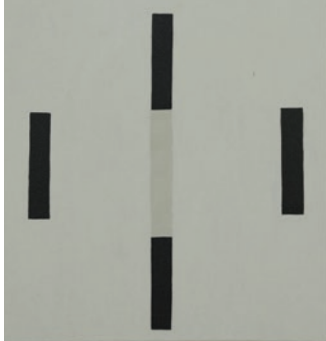
3. Cf. P. Bernatowicz, “Z ręką na sercu. Uwagi o patriotyzmie w polskiej sztuce współczesnej” [Honest remarks on patriotism in Polish contemporary art], *Ars Forum*, no. 5/2018, p. 68.

Kwiaty dla Wróblewskiego, 2014, ol. pł., 200 × 200 cm,
własność Wojciecha Janika / *Flowers for Wróblewski*,
2014, oil on canvas, 200 × 200 cm, property of Wojciech
Janik

Taka robota na wiosnę, 2013, ol. pł., 200 × 180 cm,
własność Muzeum Narodowego w Krakowie / *That's the
Work in the Village*, 2013, oil on canvas, 200 × 180 cm,
property of the National Museum in Kraków

Abstrakcje, Obrazy abstrakcyjne i Abstrakcje polskie, 2007–2015, ol. pł. ok. 40 × 40 cm, własność artysty / *Abstractions, Abstract paintings and Polish abstractions, oil on canvas, ca. 40 × 40 cm, property of the artist*

Prace artysty, dla którego „polskość” jest sprawą fundamentalną, prezentowane były na wielu indywidualnych i przekrojowych wystawach zbiorowych, m.in. *Malarstwo polskie XXI wieku* (Zachęta, Warszawa 2003) czy *Magia kwadratu* (Państwowa Galeria Sztuki, Sopot 2016). Na wrocławskiej ekspozycji zestawiono dzieła nieprzedstawiające i figuralne, którym Czwartos nadał miano „obrazów-kluczy”⁴: obok abstrakcyjnych pejzaży, historyzujących konterfektów i współczesnych alegorii, znaleźć można wielkoformatowe portrety małżeńskie oraz wizerunki osób ze świata sztuki.

Czwartos's works, in which "Polishness" is a fundamental issue, have been presented at many comprehensive exhibitions, including *Polish Painting of the 21st Century* (Zachęta, Warsaw 2003) or *Magic of the Square* (National Art Gallery, Sopot 2016). The current display in Wrocław juxtaposes nonrepresentational and figurative works which the artist termed "key-paintings"⁴: alongside abstract landscapes, historicising portraits and contemporary allegories there are large-format portraits of married couples and depictions of celebrated personages from the art world.

4. I. Czwartos, *Pokój przejściowy*, [w:] *Pracownia ul. Lea 44, Kraków*, [kat. wystawy], Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”, Radom 2015, s. nlb. 75.

4. I. Czwartos, *Pokój przejściowy* [Transition room] in *Pracownia ul. Lea 44, Kraków* [Studio at Lea 44, Cracow], [exh. cat.], *Elektrownia Centre for Contemporary Art*, Radom 2015, p. unpaginated.

Ignacy Czwartos – urodzony w 1966 roku w Kielcach. Studiował na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu – Zakład Wychowania Plastycznego w Kaliszu. Dyplom uzyskał w 1993 r. w pracowni Tadeusza Wolańskiego. W 1995 r. współtworzył Stowarzyszenie i galerię Otwarta Pracownia. Od stycznia 2006 roku pełni w nim funkcję prezesa zarządu. Członek Stowarzyszenia Artystycznego Lea 44. Oprócz malarstwa zajmuje się ilustracją prasową i książkową. Jego prace znajdują się w kolekcjach prywatnych, m.in. w kolekcji Fundacji Nowa Przestrzeń Sztuki Doroty i Tomasza Tworaków, w kolekcji Wojciecha Janika, Grzegorza Schmidta i Krzysztofa Tętnowskiego oraz w kolekcjach Muzeum Narodowego w Krakowie, BWA w Kielcach, Mazowieckiego Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu i Muzeum Górków w Szamotułach.

Ignacy Czwartos was born in 1966 in Kielce. He studied at the Adam Mickiewicz University in Poznań – Department of Art Education in Kalisz. He obtained his diploma in Tadeusz Wolański's studio in 1993. In 1995, he co-created the Open Studio association and gallery, and since 2006 he has been its president. A member of the Lea 44 Artist Association. Apart from painting, he works with press and book illustration. His works can be found in many private collections, including the New Space of Art Foundation of Dorota and Tomasz Tworek, the collections of Wojciech Janik, Grzegorz Schmidt and Krzysztof Tętnowski, the National Museum in Cracow, BWA in Kielce, Mazovian Centre for Contemporary Art „Elektrownia” in Radom and the Górka Family Museum in Szamotuły.

Tekst / Text: **Andrzej Jarosz**
Tłumaczenie / Translation: **Karol Waniek**
Projekt graficzny i skład / Layout, DTP: **Joanna Skrzypiec**

Wydawca / Publisher:
Muzeum Współczesne Wrocław /
Wrocław Contemporary Museum
pl. Strzegomski 2a, 53-681 Wrocław
Dyrektor / Director: **Andrzej Jarosz**
tel. / ph. +48 71 356 42 50
mww@muzeumwspolczesne.pl
www.muzeumwspolczesne.pl

Druk i oprawa / Print and binding:
Drukarnia Archidiecezjalna
Wydanie pierwsze / First edition
Wrocław 2019
Nakład / Circulation: 1000

Publikacja towarzyszy wystawie „Ignacy Czwartos. Malarz polski” /
This publication accompanies the exhibition
„Ignacy Czwartos. The Polish Painter”
Muzeum Współczesne Wrocław / Wrocław Contemporary Museum
22.02–29.04.2019

Kurator / Curator: **Andrzej Jarosz**
Prace na wystawę wypożyczyli / Exhibits borrowed from: Ignacy
Czwartos, Wojciech Janik, Fundacja Nowa Przestrzeń Sztuki,
Muzeum Narodowe w Krakowie

ISBN: 978-83-63350-37-6

MWW

Muzeum Współczesne
Wrocław

Muzeum Współczesne Wrocław jest samorządową instytucją
kultury miasta Wrocławia / Wrocław Contemporary Museum
is the municipal institution of culture of the city of Wrocław

Wrocław

WZLUXI

Wrocław miasto spotkań

Gazeta

odra

TYP3

BAPIO

ifam